

Lietuvos banko vykdomų Eurosistemos
pinigų politikos operacijų taisyklių
11 priedas
(Lietuvos banko valdybos
2024 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. 03-72
redakcija)

KREDITO REIKALAVIMŲ ĮKEITIMUI IR ANTRINĖS RINKOS NETURINČIŲ SKOLOS PRIEMONIŲ, UŽTIKRINTŲ TINKAMAIŠ KREDITO REIKALAVIMAMS, ĮKEITIMUI TAKOMI TEISINIAI REIKALAVIMAI

I. KREDITO REIKALAVIMŲ ĮKEITIMUI TAIKOMI TEISINIAI REIKALAVIMAI

Siekiant užtikrinti, kad kredito reikalavimai būtų tinkamai įkeisti ir kad, sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų kredito reikalavimus būtų galima nedelsiant realizuoti, turi būti tenkinami šie papildomi teisiniai reikalavimai:

1. Kredito reikalavimų galiojimo tikrinimas: siekiant patikrinti, ar yra ir galioja Eurosistemai kaip įkaitas pateikti kredito reikalavimai, taikomos šios toliau nurodytos priemonės:

1.1. bent kas ketvirtį sandorio šalis privalo patikrinti pateiktus kaip įkaitas kredito reikalavimus ir pateikti Lietuvos bankui patvirtinimą, kad jie yra galiojantys;

1.2. vieną kartą, prieš pradėdama įkeisti kredito reikalavimus, ir vėliau periodiškai bent kas penkerius metus sandorio šalis Lietuvos bankui privalo pateikti laisvos formos patvirtinimą, pasirašytą įgalioto asmens, kad vidinės informacinės sistemos ir procedūros, pagal kurias teikiami duomenys apie kredito reikalavimus Lietuvos bankui, pakankamai patikimos ir kokybiškos, ir įsipareigojimą informuoti Lietuvos banką apie esminius informacinių sistemų ir procedūrų pokyčius. Kartu sandorio šalis užtikrina, kad Lietuvos bankui teikiami duomenys apie kredito reikalavimus atitinka kredito reikalavimų sutartyse esančius duomenis, ir pateikia duomenų apie kredito reikalavimus teikimo Lietuvos bankui procedūros aprašymą bei atsakymus į Lietuvos banko klausimus, pateiktus Lietuvos banko tinklalapyje¹;

1.3. ne vėliau kaip per 12 mėn. nuo pirmo kredito reikalavimo įkeitimo Lietuvos bankui sandorio šalis privalo pateikti Lietuvos bankui sandorio šalies pasirinkto išorės auditoriaus patvirtintą ataskaitą apie sandorio šalies duomenų apie kredito reikalavimus teikimo Lietuvos bankui procedūros, skirtos užtikrinti, kad Lietuvos bankui sandorio šalies teikiami duomenys apie kredito reikalavimus atitinka šių kredito reikalavimų sutartyse esančius duomenis, patikimumą. Minėtoms procedūroms reikšmingai pasikeitus, Lietuvos bankas turi teisę reikalauti pateikti naują išorės auditoriaus patvirtintą ataskaitą. Jeigu sandorio šalis laiku nepateikia Lietuvos bankui šiame papunktyje nurodytos ataskaitos, kredito reikalavimai iš sandorio šalies įkeitimui nepriimami, o įkeisti kredito reikalavimai gražinami sandorio šaliai;

1.4. Lietuvos bankas arba išorės auditoriai atsitiktinės atrankos būdu patikrina sandorio šalies teikiamos informacijos apie kredito reikalavimus teisingumą, kokybę ir tikslumą. Jeigu sandorio šalis kredito reikalavimų kokybei vertinti naudoja VRPS, šiame papunktyje nurodyto patikrinimo metu atliekami ir papildomi kredito reikalavimų kredito kokybės vertinimų patikrinimai, apimantys skolininkų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės patikrinimus;

1.5. norėdama įkeisti kredito reikalavimus, sandorio šalis privalo Lietuvos bankui pateikti atitinkamo kredito reikalavimo Paskolų rizikos duomenų bazės identifikatorius (t. y. stebimo agento identifikatorių, paskolos sutarties identifikatorių ir skolos priemonės identifikatorių), kaip to reikalaujama teisės aktuose, reglamentuojančiuose Paskolų rizikos duomenų bazės veiklą;

---

¹ <https://www.lb.lt/lt/pinigu-politikos-operaciju-uztikrinimo-priemones>

1.6. jei Lietuvos bankas arba išorės auditoriai nustato, kad sandorio šalies vidinės informacinės sistemos ir procedūros, pagal kurias teikiami duomenys apie kredito reikalavimus Lietuvos bankui, nebėra tinkamos, Lietuvos bankas turi teisę savo nuožiūra imtis būtinų priemonių, įskaitant dalinį arba visišką sandorio šalies kredito reikalavimų įkeitimo sustabdymą, kol nebus atliktas naujas vidinių informacinių sistemų ir procedūrų, pagal kurias teikiami duomenys apie kredito reikalavimus Lietuvos bankui, patikrinimas.

2. Ketvirtinis sandorio šalies patikrinimas ir patvirtinimas, nurodytas šio priedo 1.1 papunktyje, apima reikalavimą sandorio šalims raštu:

2.1. patvirtinti ir užtikrinti, kad Lietuvos bankui pateikti kredito reikalavimai tenkina Eurosistemos taikomus tinkamumo kriterijus;

2.2. patvirtinti ir užtikrinti, kad joks kredito reikalavimas, kuris yra įkeistas kredito operacijoms užtikrinti, tuo pačiu metu nėra įkeistas bet kurio trečiojo asmens naudai, ir užtikrinti, kad sandorio šalis neįkeis kredito reikalavimų bet kuriam trečiajam asmeniui;

2.3. patvirtinti ir užtikrinti, kad Lietuvos bankui būtų nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pranešta apie bet kokią įvykį, kuris daro esminę įtaką faktiniams sandorio šalies ir Lietuvos banko sutartiniais santykiams, o ypač – apie kredito reikalavimo grąžinimą prieš nustatytą terminą, viso kredito reikalavimo arba jo dalies grąžinimą, kredito reikalavimo? Ar skolininko? reitingų sumažinimą ir esminį kredito reikalavimų sąlygų pasikeitimą.

3. Kredito reikalavimų įkeitimo susitarimo galiojimas: kredito reikalavimo įkeitimo susitarimas turi galioti tarp jo šalių (Lietuvos banko ir sandorio šalies) pagal Lietuvos Respublikos teisę. Sandorio šalis privalo užtikrinti visų teisinių formalumų, būtinų susitarimo galiojimui ir kredito reikalavimo įkeitimui užtikrinti, įvykdymą.

4. Visapusiškas panaudojimo kaip įkaito galiojimas trečiųjų asmenų atžvilgiu: skolininkas turi būti iš anksto informuotas ir sutikti, kad sandorio šalis kredito reikalavimą įkeistų Lietuvos bankui ir kad sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų Lietuvos bankas turi teisę jį vienašališkai realizuoti (perleisti kitiems asmenims arba perimti nuosavybėn).

5. Jeigu Lietuvos bankui yra įkeičiami kredito reikalavimai, kurie yra pareikštinės priemonės (angl. *bearer instruments*), Lietuvos bankas gali pareikalauti, kad šios pareikštinės priemonės būtų pervestos Lietuvos bankui iš anksto arba kredito reikalavimo panaudojimo kaip įkaito metu.

6. Turi būti įvykdyti ir visi kiti teisiniai formalumai, reikalingi kredito reikalavimo įkeitimui ir perleidimo bei realizavimo apribojimų nebuvimui užtikrinti:

6.1. su banko paslaptimis ir konfidencialumu susijusių apribojimų nebuvimas: sandorio šalis ir skolininkas, sudarydami sutartį, turi susitarti, kad skolininkas be išlygų sutinka, kad sandorio šalis Lietuvos bankui atskleistų išsamią informaciją apie kredito reikalavimą ir skolininką, taip siekiant garantuoti, kad būtų sukurta tinkama kredito reikalavimų apsauga ir kad, sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų, kredito reikalavimus būtų galima nedelsiant parduoti;

6.2. kredito reikalavimo įkeitimo apribojimų nebuvimas: sandorių šalys privalo užtikrinti, kad kredito reikalavimai yra visiškai perleidžiami ir kad nėra apribojimų dėl jų panaudojimo kaip įkaito Eurosistemos naudai. Sutartyje dėl kredito reikalavimo arba kitose sutartinėse priemonėse tarp sandorio šalies ir skolininko arba garanto, jei jis yra, neturėtų būti kokių nors panaudojimą kaip įkaitą ribojančių nuostatų. Skolininkai turi būti išreiškę sutikimą, kad kredito reikalavimas gali būti perleistas kitiems asmenims;

6.3. kredito reikalavimo realizavimo apribojimų nebuvimas: kredito reikalavimo sutartyje ar kitose susitarimuose tarp sandorio šalies ir skolininko arba garanto, jei jis yra, neturėtų būti numatyta jokių kredito reikalavimo, panaudoto kaip įkaito, realizavimo apribojimų, įskaitant formą, laiką ar kitą su realizavimu susijusį reikalavimą;

6.4. nuostatos, apribojančios sindikuotųjų paskolų dalių perleidimą bankams, finansų įstaigoms ir subjektams, kurie reguliariai kuria arba perka paskolas, vertybinius popierius arba kitą finansinį turtą arba į jį investuoja (arba kurie įsteigti tais tikslais), nelaikomos kredito reikalavimo pardavimo apribojimu;

6.5. nelaikoma, kad mokėjimų surinkimo ir paskirstymo bei paskolos administravimo tarpininkas apriboja sindikuotosios paskolos dalies panaudojimą kaip įkaitą ir pardavimą, jeigu: tarpininkas yra

ES įsteigta kredito įstaiga ir aptarnavimo ryšiai (angl. *service relationship*) tarp atitinkamo sindikato nario ir tarpininko gali būti perleisti tiesiogiai arba iš dalies kaip sindikuotosios paskolos dalis;

6.6. skolininkas sutartyje ar kitu prilygintinu būdu turi būti besąlygiškai ir neatšaukiamai atsisakęs savo teisių įskaityti tarpusavio reikalavimus pagal kredito reikalavimą su kreditoriumi ir kitais asmenimis, kuriems šis kreditorius perleido, įkeitė arba panaudojo kredito reikalavimą kaip finansinį užstatą.

II. ANTRINĖS RINKOS NETURINČIŲ SKOLOS PRIEMONIŲ, UŽTIKRINTŲ TINKAMAIŠ KREDITO REIKALAVIMAIŠ, ĮKEITIMUI TAIKOMI TEISINIAI REIKALAVIMAI

Siekiant užtikrinti, kad būtų sukurta tinkama SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimų apsauga ir kad, SPUTKR kūrėjui neįvykdžius įsipareigojimų, emitentas ir SPUTKR turėtojai galėtų kredito reikalavimus nedelsdami realizuoti, turi būti tenkinami šie papildomi teisiniai reikalavimai:

7. Kredito reikalavimų galiojimo tikrinimas: siekiant patikrinti, ar yra ir galioja SPUTKR užtikrinantys kredito reikalavimai, taikomos šios priemonės:

7.1. bent kas ketvirtį SPUTKR kūrėjas privalo pasitikrinti SPUTKR užtikrinančius kredito reikalavimus ir teikti Lietuvos bankui rašytinį patvirtinimą, kad jie yra galiojantys. Vietoj šio patikrinimo gali būti palyginama Lietuvos banko tvarkomoje paskolų rizikos duomenų bazėje esanti informacija;

7.2. vieną kartą Lietuvos bankas arba išorės auditorius patikrins procedūras, pagal kurias sandorio šalys (arba SPUTKR kūrėjai) Eurosistemai teikia informaciją apie kredito reikalavimus;

7.3. Lietuvos bankas arba išorės auditoriai atsitiktinai patikrins, kokia SPUTKR kūrėjo rašytinio patvirtinimo kokybė ir tikslumas, reikalaujami pristatyti dokumentus arba atvykdami į patikrinimo vietą. Be kitų duomenų, bus tikrinama informacija apie kiekvieno SPUTKR užtikrinančio kredito reikalavimo galiojimą ir tinkamumą. Jeigu SPUTKR kūrėjas kredito reikalavimų kokybei vertinti naudoja VRPS, bus atliekami papildomi kredito reikalavimų kredito kokybės vertinimų patikrinimai, apimantys SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimų skolininkų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės patikrinimus.

8. Ketvirtinis patikrinimas ir patvirtinimas, nurodytas šio priedo 7.1 papunktyje, apima reikalavimą SPUTKR kūrėjams raštu patvirtinti ir užtikrinti, kad:

8.1. SPUTKR užtikrinantys kredito reikalavimai tenkina Eurosistemos taikomus tinkamumo kriterijus;

8.2. joks SPUTKR užtikrinantis kredito reikalavimas tuo pačiu metu nėra įkeistas bet kurio trečiojo asmens naudai, ir užtikrinti, kad SPUTKR kūrėjas neįkeis kredito reikalavimų bet kuriam kitam asmeniui arba Lietuvos bankui;

8.3. Lietuvos bankui būtų nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pranešta apie bet kokį įvykį, kuris daro esminę įtaką SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimų įkaito vertei, o ypač – apie kredito reikalavimo grąžinimą prieš nustatytą terminą, viso kredito reikalavimo arba jo dalies grąžinimą, kieno reitingų? kredito reikalavimo? skolininko? Ar kt. ? reitingų sumažinimą ir esminį SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimų sąlygų pasikeitimą.

9. SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimų perleidimas emitentui arba jų panaudojimas įkaitu (pardavimo, teisių perleidimo, įkeitimo ar kitu būdu) tarp SPUTKR emitento ir kūrėjo, ir (arba) gavėjo, teisių perėmėjo, įkaito turėtojo turi būti teisėtas ir galiojantis pagal Taisyklių 6.45.6 papunktyje nurodytą taikytiną nacionalinę teisę. Kūrėjas ir (arba) atitinkamai gavėjas privalo įvykdyti visus teisinius formalumus, pagal taikytinus teisės aktus būtinus visiškam sutarties galiojimui ir tiesioginiam ar netiesioginiam užtikrinančių kredito reikalavimų perleidimui ir pateikimui įkaitu

užtikrinti, įskaitant, bet neapsiribojant skolininko informavimą ir reikalavimą įvykį užregistruoti viešajame registre.

10. SPUTKR užtikrinantys kredito reikalavimai turi būti visiškai perleidžiami ir neturi būti jokių apribojimų juos perleisti emitentui ir kitiems asmenims. Sutartyse dėl užtikrinančių kredito reikalavimų ar kitose sutartinėse priemonėse tarp kūrėjo ir skolininko nėra jokių informacijos atskleidimą ar įkaito perleidimą ribojančių nuostatų, taip pat nėra jokių kredito reikalavimų realizavimą ribojančių nuostatų, įskaitant bet kokius formos, laiko apribojimus ar kitus realizavimo reikalavimus.

11. Nuostatos, apribojančios sindikuotųjų paskolų dalių (angl. *syndicated loan shares*) perleidimą bankams, finansų įstaigoms ir subjektams, kurie reguliariai kuria arba perka paskolas, vertybinius popierius arba kitą finansinį turtą arba į jį investuoja (arba kurie įsteigti tais tikslais), netaikomos SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimų realizavimo apribojimu.

12. Netaikoma, kad mokėjimų surinkimo ir paskirstymo bei paskolos administravimo tarpininko egzistavimas apriboja sindikuotosios paskolos dalies perleidimą ir realizavimą, jei minėtas tarpininkas yra valstybėje narėje esanti kredito įstaiga ir su sindikuotosios paskolos tvarkymu susijusios teisės ir įsipareigojimai gali būti perleisti tiesiogiai arba kaip sindikuotosios paskolos sudėtinė dalis.

13. SPUTKR kūrėjas ir skolininkas turi sudaryti sutartį, pagal kurią skolininkas besąlygiškai sutinka, kad kūrėjas, emitentas ir bet kokia SPUTKR panaudojanti sandorio šalis atskleistų išsamią informaciją apie SPUTKR užtikrinančių kredito reikalavimą ir skolininką, siekiant garantuoti, kad būtų sukurta tinkama užtikrinančių kredito reikalavimų apsauga ir kad, kūrėjui arba emitentui neįvykdžius įsipareigojimų, užtikrinančius kredito reikalavimus būtų galima nedelsiant realizuoti.
